

2106

VÝROČNÍ ZPRÁVA PROJEKTU SPECIFICKÉHO VÝZKUMU na rok 2016 – zakázka č. 2106

Název projektu:

Smysl pro humor ve vztahu k intelektové kapacitě dětí raného školního věku

Název projektu anglicky:

The sense of humor in relation to intellectual capacity in primary school children

Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel: PhDr. Jana Marie Havigerová, Ph.D.

Studenti magisterského studia na PdF UHK: Bc. Kristýna Honzíčková ID: P12498

Celková částka přidělené dotace: 81.500 CZK

Stručný popis postupu při řešení projektu (max. 2 strany)

Projekt se zabýval problematikou humoru v raném školním věku (věk odpovídající prvnímu stupni základní školy). Projekt měl charakter explorativní studie, explorován byl vztah mezi dvěma proměnnými: úroveň intelektové kapacity dítě a úroveň smyslu pro humor (se zaměřením na receptivní složku). Součástí studie bylo posouzení vnímané míry humornosti vizuálního/verbálního stimulu (podněty s humornými prvky - vtipy) jako součást výzkumného záměru kolegů v týmu pro studii humoru (Levínská, Loudová, Zikl, Přikrylová, Havigerová). Prezentovaný projekt si kladl cíle na dvou úrovních: 1, explorativní cíl - ověřit do jaké míry je vztah mezi intelektovým nadáním a smyslem pro humor souběžný, 2, metodologický cíl - vytvořit soubor vizuálních, příp. verbálních podnětů s humornými prvky pro následné analýzy.

Stanoveným cílům (vědeckým i kooperativním) odpovídal postup řešení, který probíhal v následujících krocích (body 1, 3 a 4 v těsné kooperaci s týmem pro studii humoru na PdF UHK):

1. Kolekce podnětů s humornými prvky z prostředí a zdrojů určených recipientům ve sledovaném, předcházejícím a navazujícím vývojovém období (n=1230).
2. Prvotní selekce podnětů (n=213) s vizuální bází a minimální textovou oporou, tvorba autorské klasifikace => výstup ve formě prezentace na konferenci, viz příložená powerpointová prezentace.
3. Sekundární selekce a předvýzkum - expozice 30 vybraných humorných podnětů 2 reprezentantům sledovaného vývojového období s následným inquiry pro posouzení vhodnosti a účinnosti podnětových situací.
4. Závěrečná selekce podnětů k extenzivní části výzkumů (n=21 humorných situací), doplnění o 2 obsahově neutrální situace, sjednocení grafického designu („překreslení“), tvorba jednotného podnětového materiálu (metoda SoCART verze A) a manuálu pro řízenou face-to-face administraci.
5. Realizace dvojího překladu metody SHQ-6-R pro měření stylů humoru (překlad z anglického jazyka do dvou variant českého jazyka: „hard“ jako doslovný překlad a „soft“ verze přizpůsobená věku a mentální úrovni sledované populace českého a následný překlad obou verzí zpětně do anglického jazyka, expertní rozhodnutí pro volbu znění položek u neshod (například znění položky č. 5 v originále zní: „Humorists irritate me,“ „hard“ překlad zněl „Humoristé mě rozčilují“, „soft“ překlad pro dětské respondent zněl: „Vtipálci mě štvou,“ zpětný překlad „Pranksters make me angry“ je sice v rovině lexikálně-sémantické odlišný od původní formulace, avšak morfologicko-syntakticky je totožná, zachovává těsnou významovou shodu a je pro respondenty sledované věkové a mentální úrovně přiměřeně srozumitelný, proto bylo do testové baterie užito znění druhého překladu).

6. Administrace testové baterie: respondenti, kteří splnili základní vstupní podmínku (věk ≥ 6 let, písemný souhlas zákonného zástupce), příležitostný výběr (přítomnost ve dnech testování ve škole). Dětem, u kterých nebyla známa hodnota inteligenčního kvocientu a jejichž rodiče vyjádřili souhlas, byl administrován test IDS ($n=6$). Celkem bylo otestováno $n=51$ dětí, z toho $n=18$ mimořádně rozumově nadaných dětí (což je 2,5krát více, než bylo původně v projektu avizováno a poskytuje tak příležitost pro hodnotnější úroveň zobecňování výsledků).
7. Transkripce získaných dat: protože testování probíhalo formou face-to-face, data byla zaznamenávána formou tužka-papír a následně digitalizována. Byla provedena namátková kontrola, sledované protokoly byly digitalizovány bezchybně.
8. Preprocessing a analýza dat: byla provedena kontrola věcné správnosti dat (minima, maxima, missing vaues), byly provedeny výpočty deskriptivních statistických ukazatelů (umožnily detekovat situace dětskými respondenty subjektivně vnímané jako nejméně a nejvíce humorné), testovány byly rozdíly mezi skupinami (byly detekovány čtyři druhy trendů subjektivně vnímané humornosti dle vztahu ke třem úrovním intelektového pásma: increasing, convex, concave a decreasing). Výsledky byly prezentovány před odbornou komunitou => článek v časopisu The International Journal of Learner Diversities and Identities (aktuálně probíhá recenzní řízení).
9. Sjednocení datových souborů: provedli jsme „merging“ datových souborů týmu Havigerová a kol. a Zikl a kol. a byly testovány vztahy mezi subjektivně vnímanou humorností a intelektovou úrovní respondentů na rozšířeném souboru čítajícím úctyhodných $n=231$ osob. Výsledky prvotních analýz byly prezentovány před odbornou veřejností => viz příložená powerpointová prezentace.

Průběh řešení a výsledky výzkumu přinesly očekávané zisky: byla vytvořena databáze humorných a dvou kontrolních podnětových situací vhodných pro další studie humoru ve vývojovém období školního věku, byla vytvořena nová metoda pro měření receptivní složky smyslu pro humor a ověřena vhodnost pro použití metodiky u populace dětí školního věku, včetně dětí s „mental disabilities“, byla vytvořena typologie netextových humorných podnětů (tzv. kreslených vtipů), byly detekovány určité charakteristiky pravděpodobně reprezentující situace subjektivně vnímané jako nejméně a nejvíce humorné, byly nalezeny určité souvislosti mezi subjektivně vnímanou mírou humornosti určitých typů podnětů s humornými i nehumornými prvky a intelektovou úrovní respondentů ve vývojovém období školního věku, které potvrzují některé stávající poznatky (např. vliv přítomnosti lingvistických klíčů i v netextových humorných situacích pro porozumění a subjektivně vnímanou humornost podnětů dětmi s nízkou úrovní intelektového pásma) či rozšiřují současný stav poznání (např. s rostoucím intelektovým pásmem se snižuje variabilita subjektivně vnímané humornosti podnětových situací). Za podstatný benefit realizovaného výzkumu považují fakt, že získaná data a z nich odvozené poznatky a navrhované interpretace umožňují formulovat nové hypotézy, které mohou (a měly by) být využity jako kredibilní podklad pro návrhy navazujících výzkumů ve sledované oblasti.

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Uveďte především publikace, které vznikly na základě řešení projektu. Dále uveďte, zda byly publikace skutečně zadány do OBD s vazbou na RIV.

- 1) Prezentace na konferenci typu WLD (ppt viz příloha 1).
- 2) Článek se zahájeným recenzním řízením v časopise typu Jsc (viz příloha 2), v OBD zaveden pod ID záznamu **43872239**.
- 3) Prezentace před odbornou veřejností (ppt viz příloha 3).

Přehled realizovaných výdajů (zaokrouhleno na celé CZK, zdůvodnění viz schválený návrh projektu):

- a) osobní náklady (odměny; odvody na zdravotní, sociální a úrazové pojištění = 34,42 % z odměn; ostatní osobní náklady (DPC/DPP):

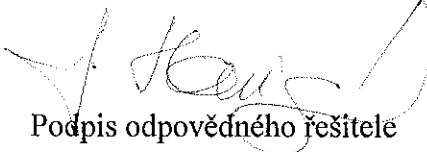
- a. DPP pro studentku: **4.000 CZK**,
- b. Odměna pro řešitelku včetně zákonných pojištění: **3.886 CZK**,
- b) stipendia a jejich stručné zdůvodnění (seznam studentů s uvedenými údaji – IČ a bankovní spojení):
 - a. stipendium pro studentku: **4.000 CZK**,
- c) materiálové náklady (výdaje na pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku – pořizovací cena do 40 tis. Kč, nehmotného majetku – software – pořizovací cena do 60 tis. Kč, kancelářských potřeb, ostatního materiálu) a jejich stručné zdůvodnění:
 - a. kancelářské potřeby a odměny pro dětské respondenty: **11.315 CZK**,
 - b. tonery: **10.896 CZK**,
 - c. test IDS (Intelligenční a vývojová škála pro děti ve věku 5–10 let): **21.189 CZK**,
- d) další provozní náklady nebo výdaje a jejich stručné zdůvodnění:
 - a. **0 CZK**,
- e) náklady nebo výdaje na služby a jejich stručné zdůvodnění (př. tisk monografie, konferenční poplatky, překlady, apod.):
 - a. ověření intelektové úrovně 6 dětí: **6.300 CZK**,
 - b. překladatelská činnost: **14.430 CZK**,
 - c. konferenční poplatek, včetně kurzové ztráty: **5.509 CZK**
- f) doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje v souladu s příslušným řídicím aktem UHK:
 - a. **0 CZK**,
- g) cestovné a jeho stručné zdůvodnění (stravné, ubytování, jízdné, cestovní pojištění).

Pozn.: **celkem bylo vyčerpáno 81.516 korun českých 42 haléřů**, drobné odchylky textu oproti přiložené výsledovce z Magionu jsou dány zaokrouhlováním na celé CZK v tomto textu. Čerpáno bylo v intencích plánovaného a schváleného rozpočtu.

Přílohy:

- (1) powerpointová prezentace výsledků projektu na konferenci,
- (2) článek prezentující hlavní výsledky výzkumu, aktuálně v recenzním řízení,
- (3) powerpointová prezentace veřejné přednášky zahrnující aktuální výsledky sdílené s projektem SV hlavního řešitele Dr. Zikla,
- (4) předběžné zadání článku s výhledem publikace v journalu typu Jsc do OBD,
- (5) výsledovka z ekonomického informačního systému Magion.

Datum:

Podpis odpovědného řešitele